

Remissvar. Betänkandet Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens (SOU 2025:63)

Sammanfattning

Betänkandet har haft i uppgift att bedöma hälso- och sjukvårdens och tandvårdens behov av yrkesreglering för nya yrkesgrupper, se över kvaliteten och möjligheterna till vidareutbildning för personal inom hälso- och sjukvården, samt se över vårdpersonals behov och möjligheter till kontinuerlig fortbildning.

Yttrande

I utredningens del I görs en bedömning av hälso- och sjukvårdens och tandvårdens eventuella behov av yrkesreglering för nya yrkesgrupper. Utredningens förslag är att medicinska fotterapeuter bör erhålla skyddad yrkestitel, men att för övriga granskade yrken görs utredningen bedömningen att det inte finns tillräckliga skäl för att reglera fler yrken. Region Gotland ställer sig bakom förslaget.

Utredningens del II innehåller uppdraget att se över kvaliteten och möjligheterna till vidareutbildning för personal inom hälso- och sjukvård och tandvård.

Avseende läkarnas specialiseringstjänstgöring gör utredningen bedömningen att det behövs en översyn av Socialstyrelsens föreskrifter, för att säkerställa att tjänstgöringen innehåller ett tillräckligt brett patientunderlag samt att ett kunskapsprov ska kunna ingå som en del av den sammantagna bedömningen av en ST-läkare. Region Gotland instämmer i bedömningen.

Utredningen finner vidare att regionerna behöver utveckla ett system för att bedöma och godkänna verksamheter som erbjuder specialiseringstjänstgöring för läkare, och tydliggöra hur ansvaret ska kunna omfatta såväl privat som offentlig verksamhet. I Region Gotland är antalet privata vårdgivare begränsat, men Region Gotland gör bedömningen att förslaget är angeläget för att tillse att landets samtliga specialistläkare har den kompetens som yrket kräver.

Avseende andra yrkesgruppers behov av författningsreglerad specialistkompetens föreslås att specialiseringstjänstgöring ska införas för logopeders och psykologer år 2029. Det blir då regionernas ansvar att tillhandahålla platser för anställning för logopeders och psykologers specialiseringstjänstgöring i den omfattning som motsvarar regionens framtida behov i klinisk verksamhet och förslaget innebär därmed ett nytt åtagande för regionerna. Region Gotland ställer sig bakom förslaget.

Utredningen föreslår vidare att det bör utredas om en ny ordning för vidareutbildning för vårdprofessioner med yrkesexamen på grundnivå ska införas i Sverige, ett så kallat Vårdprofessionslyft. Fokus för Vårdprofessionslyftet ska vara vårdprofessioner med yrkesexamen på grundnivå som sjuksköterskor, arbetsterapeuter och biomedicinska analytiker. Den nya ordningen innefattar att den yrkesverksamme vidareutbildas genom uppdragsutbildning, inom ramen för en utbildningsanställning. Staten står för uppköp av utbildning och lönekostnad och arbetsgivaren står för att anordna VFU. Region Gotland välkomnar förslaget, men önskar att fysioterapeuter inkluderas i yrkesgrupperna som är fokus för satsningen. Region Gotland anser vidare att förslaget bör formuleras så att det blir sjukvårdsregionen som får uppdraget att erbjuda utbildningsanställningar, för att hantera den sårbarhet som finns hos små regioner. För Region Gotland tillkommer dessutom en ö-faktor. För medarbetare som ska vidareutbilda sig vid ett lärosäte är sällan resor över dagen möjliga att genomföra, och det tillkommer då utöver lönekostnader utgifter för resor och boende som kan vara betydande för den enskilde eller för arbetsgivaren. För att Vårdprofessionslyftet ska kunna få det genomslag som utredningen avser bör arbetsgivaren ha möjlighet att ansöka om statsbidrag även för utbildningstjänstens kringutgifter såsom resa och boende.

Del III i utredningen handlar om vårdpersonalens behov av kontinuerlig fortbildning. Utredningen anser att vårdgivarens ansvar för att identifiera all hälso- och sjukvårdspersonals utbildningsbehov och ge möjlighet till regelbunden fortbildning behöver förtydligas. Region Gotland välkomnar utredningens förslag att vårdgivare ska tillse regelbunden fortbildning för sina medarbetare, och instämmer i legitimerad personals skyldighet att delta. Region Gotland anser vidare att det behövs en vägledning för att tydliggöra vad fortbildningen ska innehålla. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen instämmer i utredningens förslag att basen i fortbildningen ska vara verksamhetsnära, men ser att det kan vara för snävt att lägga kravet på fortbildningen regionalt och anser att uppdraget att erbjuda fortbildning bör kunna vara sjukvårdsregionalt. För en liten region där vissa specialister är ensamma i sin profession är det av stor vikt att få möjlighet att fortbilda sig, auskultera eller delta på utbildningstillfällen med kollegor på en större enhet i annan region. Därtill bör kravet på fortbildning spegla arbetstagarens ansvarsområden, erfarenhet och kompetens. Region Gotland anser att förslaget att dokumentera vårdgivarens fortbildning i patientsäkerhetsberättelsen kan vara genomförbart på en strukturell nivå men att patientsäkerhetsberättelsen inte har ett format som tillåter detaljerade beskrivningar av samtliga utbildningsinsatser och därmed inte kan vara underlaget för den långsiktiga och systematiska planeringen av fortbildningsinsatserna. Region Gotland anser att i utredningens förslag avseende vårdgivarens skyldighet att erbjuda fortbildning saknas en beskrivning av hur och av vem det följs upp att regionerna efterlever detta och vad påföljden blir om det inte görs.

Region Gotland vill särskilt understryka att finansieringsprincipen måste gälla för nya åtaganden som föreslås i utredningen. Det innebär att staten behöver tillhandahålla finansiering för de kostnader som uppstår till följd av nya uppdrag för regionerna. Utan sådan finansiering riskerar förslagen att belasta regionernas ekonomi och försvåra genomförandet, särskilt i mindre och geografiskt särskilda regioner.

Filip Reinhag
Ordförande
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Marie Loob
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

HSN § 94**Remiss. Betänkandet Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens (SOU 2025:63)**

Ärendenummer: HSN 2025/513

Paragraf föregående instans: HSN-AU § 101

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden godkänner förslag till yttrande och lämnar det till Socialdepartementet.

Sammanfattning

Utredningen har haft i uppgift att bedöma hälso- och sjukvårdens och tandvårdens behov av yrkesreglering för nya yrkesgrupper, se över kvaliteten och möjligheterna till vidareutbildning för personal inom hälso- och sjukvården, samt se över vårdpersonals behov och möjligheter till kontinuerlig fortbildning.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ställer sig bakom utredningens förslag att medicinska fotterapeuter bör erhålla skyddad yrkestitel..

Det bedöms positivt att utredningen föreslår att specialiseringstjänstgöring ska införas för logopeder och psykologer år 2029. Då det blir regionernas ansvar att tillhandahålla platser för anställning för logopeders och psykologers specialiseringstjänstgöring innebär förslaget ett nytt åtagande för regionerna.

Utredningen föreslår att det bör utredas om ett så kallat Vårdprofessionslyft som riktar sig mot sjuksköterskor, arbetsterapeuter och biomedicinska analytiker ska införas. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen välkomnar förslaget men anser att det bör formuleras så att det blir sjukvårdsregionen som får uppdraget. Vidare föreslås att arbetsgivaren ska ha möjlighet att ansöka om statsbidrag även för utbildningstjänstens kringutgifter, samt att även fysioterapeuter bör omnämnas i förslaget.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen välkomnar utredningens förslag att vårdgivare ska tillse regelbunden fortbildning för sina medarbetare, och instämmer i legitimerad personals skyldighet att delta, men anser att uppdraget att erbjuda fortbildning bör kunna vara sjukvårdsregionalt. Vårdgivarens fortbildning kan dokumenteras i patientsäkerhetsberättelsen på en strukturell nivå men formatet tillåter inte detaljerade beskrivningar och kan inte vara underlaget för den långsiktiga och systematiska planeringen av fortbildningsinsatserna. Det saknas vidare en beskrivning av hur och av vem det följs upp att regionerna efterlever kravet på fortbildning.

Bedömning

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer att utredningen är angelägen och innehåller flera viktiga och angelägna aspekter för att säkra vårdprofessionernas kompetens och därmed ge förutsättningar för god och patientsäker vård nu och i framtiden.

Ärendets behandling under mötet

Maria Amér, chefläkare/smittskyddsläkare, berättar kort om ärendet.

Yrkande

Ordförande Filip Reinhag (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Ordföranden finner bifall till yrkandet.

Bakgrund HSN-AU § 101

Resonemang kring legitimering av professioner och vad det kan medföra.
Arbetsutskottet önskar att det i underlaget kompletteras med att förväntan är att staten bidrar med medel i samband med nytt åtagande.

Arbetsutskottets förslag till hälso- och sjukvårdsnämnden

- Hälso- och sjukvårdsnämnden godkänner förslag till yttrande och lämnar det till Socialdepartementet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälso- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2025-09-30

Yttrande hälso- och sjukvårdsnämnden daterat 2025-10-22

Remiss. Betänkandet Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens (SOU 2025:63) inkom 2025-06-25

Skickas till

Socialdepartementet